

Verlag Weekend-vogelexcursie Friesland-Drenthe 24 / 26 mei 2024

Dag 1 – Diependal en Dwingelderveld, 24 mei, verslag Jaap Olbers

Na een autorit van ruim 171 km bereikten we eerste verzamelpunt: een parkeerstrook langs een landweg bij het loon- en grondverzetbedrijf Pomper even boven het dorpje Oranje in Drenthe. Toen de groep van veertien deelnemers onder leiding van Hans Stapersma compleet was, wandelden we naar **het Diependal**. Straks meer daarover.

Onderweg was er genoeg te zien en te horen, eerst liepen we langs een klein bosje en bedrijfsgebouwen, later links en rechts akkers en tenslotte een boerderij. Variatie genoeg.

Waarnemingen: *Veldleeuwerik, Zwartkop, Roodborst, Geelgors, Koekoek, Kneu, Spreeuw, Witte en Gele Kwikstaart, Zwarte Roodstaart, Vink, Tuinfluiter, Buizerd, Huismus.*

Diependal is een waterrijk gebied dat tientallen jaren gebruikt is als depot voor industrieel afvalwater. In Oranje is nog steeds de aardappelmeelfabriek te zien, inclusief schoorsteen. Het bekken is nu heringericht als natuurgebied. Er zijn twee mooie uitkijkgroeven gebouwd. De eerste is toegankelijk via een lange smalle tunnel, zo'n 200 meter het gebied in - 4 minuten lopen en "verlicht" door roosters in het dak -. Via een wenteltrap kom je boven en heb je een weids uitzicht; er zijn zes vensters van pakweg 110 x 30 cm. Aangezien deze goed bezet waren, duurde het lang voor ik door alle zes het gebied kon overzien. Je kon o.a. zien hoe de tunnel liep: een opgeworpen dijklichaam met om de tien meter een lichtrooster. Eén van de eerste waarnemingen was een Kraanvogel, die af en toe zichtbaar was achter een rietkraag. Ik heb een tijdje "gejaagd" op de Bosrietzanger tot een paartje even op een dode boom ging zitten. Af en toe zaten ze op de bloemtrossen van de Valeriaan, op jacht naar insecten. Tot twee uur zaten we in deze uitkijgtoren.

Bosrietzanger, foto Bart Romijn

Waarnemingen: *Kraanvogel, Grauwe Kiekendief, Dodaars, Geoorde Fuut, Koekoek, Wilde Eend, Kuifeend, Krakeend, Witoogeend, Wintertaling, Zomertaling, Wilde Zwaan, Blauwe Reiger, Fuut, Grauwe Gans, Roerdomp, Knobbelzwaan, Lepelaar, Grote Zilverreiger, Scholekster, IJsvogel, Kleine Plevier, Kleine Karekiet, Rietzanger, Bosrietzanger, Nijlgans, Aalscholver, Tjiftjaf, Rietgors, Boerenzwaluw, Gierzwaluw, Tjiftjaf, Fitis, Grasmus, Meerkoet, Spreeuw, Scholekster en Kievit.*

Wilde Zwaan; foto Hans Stapersma

Er was nog een tweede observatiepost, waarvoor we naar het oosten liepen. Hier hadden we uitzicht op een vrij grote plas. Voor een deel zagen we dezelfde soorten; ik zocht de Kraanvogel weer op. Marjan hoorde de Waterral en de Tuinfluiter. Op de terugweg naar Pomper zong een Zanglijster .

Waarnemingen: *Houtduif, Kokmeeuw, Kleine Mantelmeeuw, Visdief, Waterral, Tuinfluiter, Wielewaal en Zanglijster.*

Via Hijken, waar een zekere Wap met een enorm spandoek vrolijk in het zonnetje was gezet, en langs de snelweg reden we naar de zuidkant van **het Dwingelderveld** bij Pesse. (15.45) We waren net uitgestapt, toen er een roofvogel gezien werd. Het bleek een Bruine Kiekendief te zijn. We genoten van de zang van de Veldleeuwerik en de Boompieper. We wandelden een poosje langs percelen met hoge dennen. Ik heb er ooit Raven gezien en ik keek er nu naar uit. Bijzonder was de bruine Koekoek, gezien om 16.02.

We zijn nog enige tijd de hei op gegaan, niet te ver, en we zagen een Wespendif. In de telescoop was een Roodborsttapuit te zien. Ik zag een Kokmeeuw overvliegen en iemand meldde, dat een Wulp twee jagende Boomvalken verjoeg. Toen we het open veld uitgingen, vloog er dichtbij nog een Wespendif over. De zang van de Wielewaal bezorgde me kippenvel en riep herinneringen op aan de bosrijke oevers van de Allier (nabij de stad Moulins, Fr.)

Waarnemingen: Bruine Kiekendief, Wespendif, Wielewaal, Huiszwaluw, Boerenzwaluw, Roodborsttapuit, Boompieper, Boomvalk, Torenavalk, Gaai, Ekster, Zwarte Kraai, Kauw, Koolmees, Pimpelmees, Merel, Zanglijster, Wulp, Bonte Specht, Witte Kwikstaart, Geelgors, Veldleeuwerik, Zwartkop, Tuinfluiter, Koekoek, Wilde en Krakeend, Blauwe Reiger, Kievit, Rietgors, Grauwe Gans, Boerenzwaluw, Gierzwaluw, Tjiftjaf, Fitis, Grasmus, Meerkoet, Houtduif, Kokmeeuw en Kleine Mantelmeeuw.

We gingen over vijven terug naar ons verblijf "Het Volle Leven". De kippen scharrelden onder het raam van mijn riante salon. De vroege avond brachten we door in het restaurant "De Bosberg". En die avond en nacht viel er voor de zoveelste keer een plens regen.

Dag 2 Fochteloërveen, 25 mei 2024, verslag Femie de Jager en Paul Mulder

Er gaat al een vroege "ochtendploeg" om 6:30 op pad in de omgeving van 'Het Goede Leven', de herberg waar wij verblijven. Maar zij moeten eerst een nog half uur schuilen voor harde regen.

Zij hebben een heel goed begin van de dag en scoren 32 soorten, waaronder: Grote Lijster, Grauwe Klauwier, Boomklever en Appelvink. Maar op het balkon van hotel "Het Volle Leven" scoor ik een prachtige Gekraagde Roodstaart, heel dichtbij.

Om 8.30 verzamelen wij ons rond twee eettafels die mooi gedekt zijn en we worden bediend door een aardige mevrouw, iets wat bijna vreemd is na alle ontbijtbuffetten. En natuurlijk zijn er dan dingetjes, die niet voor iedereen perfect zijn. Wat echter heel goed is, is dat er nu niets weggegooid wordt van alles wat er altijd over blijft.

Hierna pakt ieder de fiets. Oei, zadel te hoog en kan niet lager! Paul is zo inventief om zadel om te ruilen van zijn fiets met kortere zadelpen, heel fijn!! De telescopen worden vastgebonden aan fietstas.

Op naar Fochteloërveen. We beginnen bij de kijktoren "de Zeven" (zie 1 op kaart) en daar spotten we al snel 2 volwassen Kraanvogels en twee jongen, redelijk dichtbij, prachtig! Later zien we nog een derde adulte Kraanvogel. Er staat een man die vertelt dat de jongen 5 nu weken oud zijn en dat hij vanaf de eerste dag al kijkt. Verder vertelt hij over het vervangen van de kades rondom het Fochteloërveen (dat hoger dan de omgeving ligt) waarvan meer dan de helft lekkage vertoont....

Hans denkt ook een Havik te zien, maar dan is het wel een vreemde Havik. Bij het wegvliegen blijkt het toch duidelijk een Havik te zijn.

Vier mensen, o.a. Hans, kwamen wat later bij de kijktoren, ze hoorden een Fluiter in een open stuk van het bos. Op de terugweg horen enkelen de Fluiter weer. Ik hoor de fluit niet en dat overkomt mij bij steeds meer vogels helaas....

Via een mooi fietspad langs bloemrijke graslanden met ook vogelgezang van o.a. Kneutjes komen we bij het begin van de heide (zie 2 op kaart), waar we gaan lunchen. Heel duidelijk laat de Boompieper zich weer horen en zien met zijn prachtige zang en zijn mooie glijvlucht naar beneden. Ook de Geelgors laat zich weer horen. Ook die kan ik niet meer horen, maar hij laat zich gelukkig prachtig zien. Wat een prachtvogeltje toch! We horen al lang de Koekoek en kunnen die nu ook zien. Heerlijk gejubel in de lucht van de Veldleeuwerik.

Verder Fitis, Zwartkop, Tuinfluiter enz. De broodjes en koffie moeten wachten, eerst ziet Hans een Zeearend van veraf en later nog één: ze komen dichterbij en we zien ze links en rechts van het fietspad, ze laten zich heel goed bewonderen!! Hans denkt ook een Slangenarend te zien, maar dichterbij blijkt het een Buizerd.

Fietsroute zaterdag 25 mei 2024

1 = Uitkijktoren 'Zeven' 2 = Lunch & kijkplaats 3 = korte stop voor Grauwe Klauwier 4 = Pad bij voormalig bezoekerscentrum

Op weg naar de volgende kijkplek maken we een korte tussenstop. Tussen de struiken is een opening van een paar meter met zicht op een weilandje (zie 3 op kaart) met achterin braam- en bloeiende vlierstruiken. Daar ontdekt iemand de eerste Grauwe Klauwier van dit weekend. Die stond op het verlanglijstje van verschillende deelnemers, dus die wil iedereen wel even zien. Maar de nauwe doorgang levert voor een groep van 14 mensen toch wel wat gedrang op. Aangezien het zonnetje er inmiddels fel bovenop staat, trekt de plek ook snel heel wat muggen... Gauw door naar het voormalig bezoekerscentrum, helaas niet meer in gebruik, maar waar wel een prachtig pad (zie 4 op kaart) begint. Dat voert langs een watertje met rietkragen en veel struweel aan de ene, en heide met struiken aan de andere kant. Daar zien en horen we opnieuw veel fraaie vogels: een Grauwe Klauwier, Kleine Karekiet, Gele Kwikstaart, 3 Putters, Grasmus, Boompieper en Braamsluiper. Later zien we in de verte nog 3 Kraanvogels aan komen vliegen die een landing maken in het terrein verderop: wat een prachtig gezicht, maar ook wel koddig met die wat bungelende poten onder dat lijf. Bart maakte er een prachtige foto van, die hij vervolgens raak typeert: het lijkt wel een kindertekening!

Landende Kraanvogel, foto Bart Romijn

Op een bepaald moment ontdekt dat Conny dat zij haar stoeltje ergens heeft laten staan. We fietsen deels dezelfde weg terug, maar vinden het niet terug. Op de terugweg scoren we nog een Waterhoen, voor de statistieken. We zijn in opperbeste stemming want de dag heeft veel gebracht, ook het weer is op een klein buitje na goed gebleven, en met onze hongerige magen zien we uit naar een heerlijk buffet in restaurant Hildenberg.

Dag 3 Aekingerzand - Drents-Friese Wold, 26 mei, verslag Conny Butter

Een zonnige dag werd voorspeld en hoe mooi, dat werd het ook! Om half zeven liepen we vanaf het hotel meteen het prachtige, nabijgelegen natuurgebied in. We hoorden de Sprinkhaanzanger en we wilden hem ook graag zien. Het was er prachtig, lage zon op de dauw en de spinnenwebben, beetje heilig nog. De Grasmussen lieten veelvuldig van zich horen, de Sprinkhaanzanger hoorden we ook steeds dichterbij; iedereen kon hem nu horen. Helaas kregen we hem niet te zien. Wel zagen we de Grauwe Klauwier weer goed. Heel mooi in het warme licht van de ochtendzon. De Blauwborst liet zich kort zien. Ze had jongen en was hierdoor schuw. We hoorden de Tuinfluiter en in de verte zagen we een Ooievaar op een landbouwwerktuig. Aan het einde van het pad was de Grauwe Klauwier van dichtbij mooi te zien. Op verzoek liepen we het zelfde pad terug. Nu met de zon in de rug, met de hoop de Blauwborst nog een keer te zien. Dit was niet het geval; wel werd door een aantal de Appelvink gezien.

Na het ontbijt werden de koffers (met regenkleding!) in de auto gezet en gingen we op de fiets naar Aekingerzand. Voor we uiteindelijk konden vertrekken duurde een 20 minuten; eerst konden we uitgebreid met telescoop de Gekraagde Roodstaart bewonderen die we al deze dagen hoorden en zagen. Tevens werden we wederom getraakteerd op een Wespendif. Heel fijn dat we die een paar keer zo goed hebben gezien dit weekend. Daarna ging onze aandacht naar de Grauwe Vliegenvanger. Kees had deze zojuist gehoord. In plaats daarvan zagen we de Bonte Vliegenvanger. Na een tijdje turen vloog hij uit de boom bovenop de verkeerspiegel om ons daar de gelegenheid te geven hem goed te zien.

Bonte Vliegenvanger, foto Bart Romijn

Nog meer goed nieuws, ik vind mijn stoeltje terug, in mijn fietstas...

De eerste stop was voor de Zwarte Specht. Kees was vroeg in de ochtend deze kant op gefietst en had hem daar gehoord. En ook nu hoorden we de Zwarte Specht en hij werd op een gegeven moment ook gesignaleerd. Echter helaas heel kort en vluchtig. Wel zagen we de Holenduif in een hol van een boom vliegen. Later op de terugweg liet de Holenduif zich lang bewonderen toen hij op een tak zat.

We fietsten het natuurgebied in en al snel zagen en hoorden we voor ons de Draaihals opvliegen. Hij zat op het pad voor ons en vloog op naar een boom. We stopten in de hoop hem goed te kunnen zien. Al snel kwam een boswachter die ons een preek gaf hoeveel vogelaars en andere bezoekers helaas van het pad gaan en zo onbewust veel nesten vertrapt en/of vogels verstoren zodat de jongen verhongeren. Hij was blij dat wij hier anders mee om gaan en liet ons een oud nest van de Boomleeuwerik zien. Het is goed dat hij en anderen dit werk doen om mensen bewust te maken wat ze door onwetendheid aanrichten. We vervolgden onze weg en verlieten een stukje verder het fietspad. We lieten de fietsen achter en liepen op een looppad het natuurgebied in. Al snel hoorden we weer een Draaihals. En op een tak van een dode boom zat hij goed zichtbaar voor de telescoop. Yes!! We bleven de Draaihals heel veel horen. Zo gaaf dit geluid ook. Ook de Veldleeuwerik hoorden we veelvuldig en zagen we in de lucht. De Koekoek was weer goed hoorbaar en de Geelgors zagen we op een dode tak en door een afhangend takje leek het een Geelgors met een lange staart. Voor degene die het brood uit de fietstassen hadden meegenomen was het een prachtige plek om heerlijk te lunchen met vogelgezang als begeleidende muziek.

Na de lunch liepen we terug en zagen we op het pad voor ons van dichtbij de Geelgors en een Boompieper op de grond foerageren.

Terug bij de fietsen raakte Femie in de stress. Haar fietssleutel was zoek. De inhoud van haar tas werd op de grond uitgestald. Helaas. Gelukkig werd haar aangeraden in haar

portemonnee te kijken en het sleuteltje was weer terecht. We fietsten een klein stukje door naar een uitkijktoren zodat degene die nog niet geluncht hadden nu de gelegenheid hadden. Daarna terug richting hotel, maar eerst nog even een stop op de plek waar de Zwarte Specht is gehoord en gezien. Helaas we hebben hem niet meer kunnen zien.

Om 15.00 kwamen we precies volgens planning terug bij het hotel. Tijd voor een groepsfoto en dankwoorden voor Hans, Kees, Bart, Annegreet en Aalko voor de waardevolle bijdrage aan dit prachtige, fijne en gezellige weekend. Het was top. Dank hiervoor namens ons allen.

Rond vier uur reden we weg en echt waar na korte tijd vielen de eerste druppels en al gauw reden we in een zware regenbui.

Wat een geluk hebben wij gehad dit weekend.